

Scratch'is toetatavad programmeerimise kontseptsioonid ja oskused

Interaktiivsete lugude, mängude ja animatsoioonide loomise protsessis Scratch'iga, saab algaja teha endale selgeks mitmed rakenduste loomise ja programmeerimise tähtsad oskused ja kontseptsioonid.

Probleemide lahendamise ja projektide disaini oskused

- loogiline ja algoritmiline mõtlemine
- süsteemne lähenemine probleemide lahendamisele
- ideede arendus alates lähtekontseptsioonist kuni projekti lõpplahenduseni
- kasutajaliideste loomise oskused ja kogemused
- silumise ja testimise vilumused
- keskendumisvõime ja visaduse arendamine

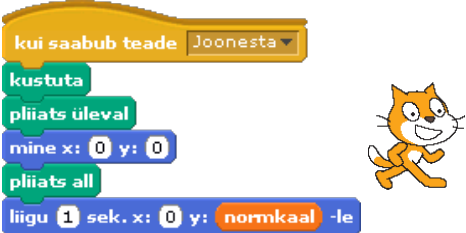

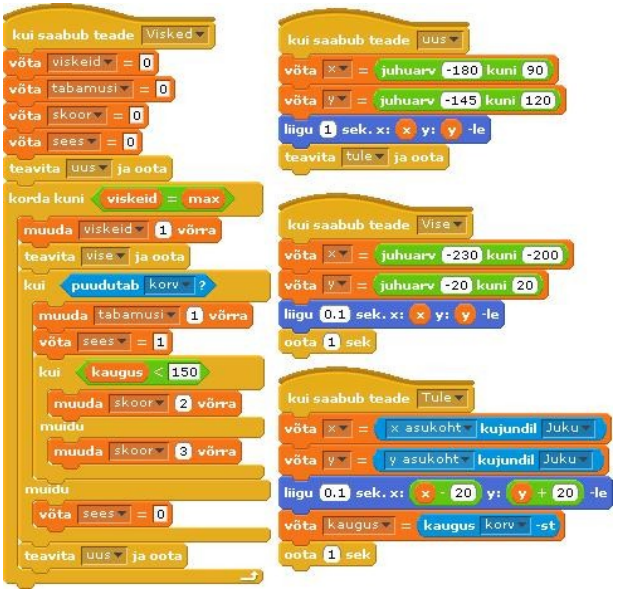
Fundamentaalsed ideed arvutitest ja programmeerimisest

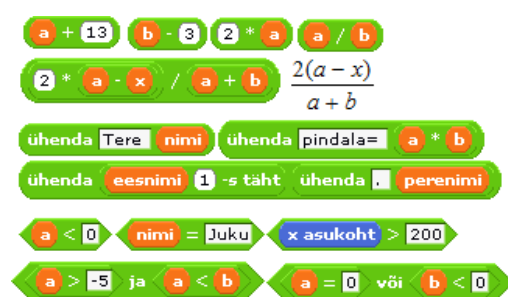
- programm ütleb arvutile täpselt, mida teha, samm-sammult
- programmide koostamine ei nõua spetsiaalseid teadmisi, vaid selget ja hoolikat mõtlemist

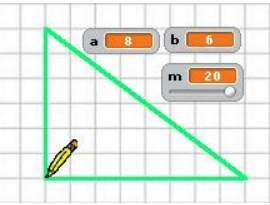
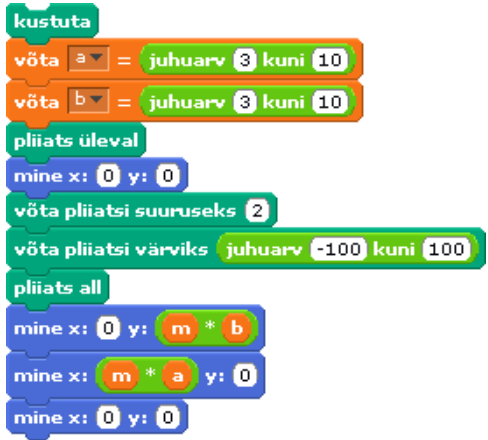
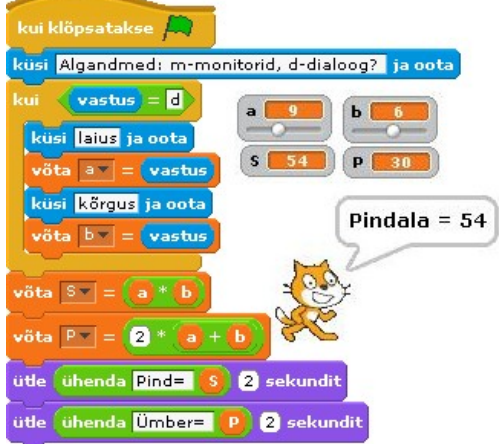

Rakenduste loomise ja programmeerimise põhikontseptsioonid ja põhimõisted

Kontsept	Selgitus	Näide
Kasutajaliides	<p>Sõltumata programmeerimissüsteemist ja -keelest, kuulub rakenduse loomise protsessi ka kasutajaliidese disain ja realiseerimine.</p> <p>Kasutajaliides sisaldab vahendeid, mille abil saab kasutaja suhelda programmiga: anda vajalike korraldusi ja näha nende täitmise tulemusi, muuta algandmeid jm.</p> <p>Scratch'is luuakse liides laval. Selle elementideks võivad olla taustad, aktiivsed ja passiivsed spraidid, käsunupud, klahvid, muutujate monitorid jm.</p> <p>Teistes süsteemides kasutatakse selleks tavalisel vorme ja dialoogibokse.</p>	<p>Näita</p>
Programm. Lauseid ja plokkid. Programmi-üksused: protseduurid ja skriptid	<p>Programm on laused (korralduste, käskude) kogum, mis määrab milliseid tegevusi peab arvuti täitma andmete ja/või objektidega, ning tagab ka kasutajaliidese töö.</p> <p>Igas keeles on piiratud valik lauseid, mille esitamiseks on kindlad reeglid.</p> <p>Scratch'is kujutavad käsud (lauseid) endast graafilisi plukke, mis on jagatud otstarve alusel gruppidesse: Liikumine, Juhtimine jne. Plokkiga on lause süntaks määratletud üheselt ja süntaksivigade tekkimine on peaaegu võimatu.</p>	<p>Näita</p>

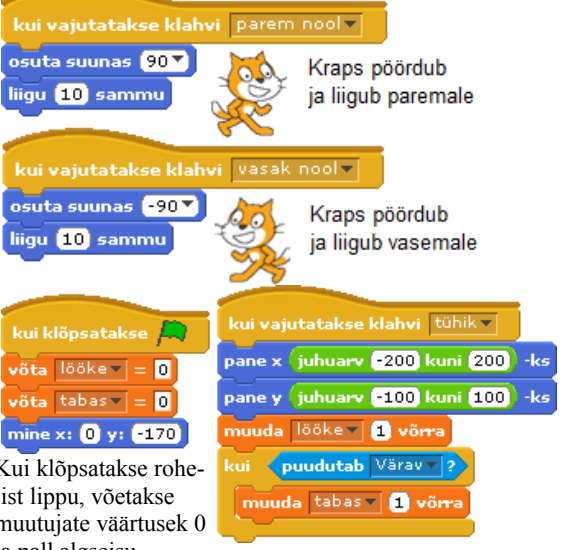

	<p>Programm võib koosneda mitmest üksusest. eid erinevalt: protseduurid, funktsioonid jm.</p> <p>Scratch'is nimetakse programmiüksusi skriptideks. Iga skript on seotud ühe kindla spraidiga ja määrab selle tegevusi. Ühel spraidil võib olla mitu skripti. Skript saab käivitada (öeldakse ka pöörduda, kutsuda välja) teisi skripte, mis kuuluvad samale või teistele spraitidele. Pöördumiseks kasutakse plokkide teavita nimi või teavita nimi ja oota.</p>	<p>Programm koosneb neljast skriptist. Kaks on spraidi Krapsu omad, Jukul ja plikal on üks skript. Kui klõpsatakse rohelist lippu, algab Krapsu esimese skripti täitmine. Peale "teretamist" käivitab antud skript käsuga teavita start ja oota korruga Juku ja plika skriptid, mis algavad plokkidega kui saabub teade start, ning ootab kuni nende täitmine jõuab lõpuni. Sejärel jätkub Krapsu skripti täitmine. Kraps liigub lava keskpunkti ja käivitatakse sama spraidi teine skript. Peale selle täitmist, jätkatakse esimese skripti täitmist, mis viib Krapsu etteantud punkti.</p>
<p>Objektid (spraidid). Objektide Omadused, meetodid ja sündmused</p>	<p>Scratch'is on kesksel kohal graafilised objektid, mida nimetakse spraitideks (sprite) ning nende kostüümid. Objektideks on sanuti ka lava ja selle taustad. Kuigi Scratch ei ole formaalselt objekt-orienteeritud süsteem, on sageli otstarbekas seda käsitleda, tuginedes objekt-orienteeritud lähenemisviisile.</p> <p>Iga objektiga on seotud teatud valik omadusi: nimi, asukoht laval (x-y), suurus, värvus jm, ning meetodeid, mille abil määratakse tegevusi antud tüüpi objektiga: asukohta muutmine, pööramine, suuruse ja värvuse muutmine jm. Käsuplokkid sisuliselt vastavad meetoditele.</p> <p>Objekt võib reageerida sündmustele: hiire klõps, vajutus etteantud klahvile, kokkupuude teise objektiga.</p>	<p>Skripti täitmine algab, kui klõpsatakse spraiti Kraps (reaktsioon sündmusele). Näita</p> <p>Skripti plokkid muudavad objekti (spraidi) mitnesugusi omadusi: suund, asukoht, suurus, värvus, keere.</p>
<p>Andmete liigid</p>	<p>Scratch'is saab kasutada märk-, graafika- ja heliandmeid.</p> <p>Märkandmed: arvud ja tekstid ehk stringid. Neid saab kasutada paljudes plokkides (käskudes) konstantidena, muutujatena ja loendite elementidena. Väärtusi saab leida (tuletada) avaldiste ja funktsioonide abil.</p> <p>Graafikaandmed võivad esineda rakendustes kahes variandis:</p> <p>Spraidid ja lava taustad – imporditakse või tehakse graafikaredaktori abil. Käskude abil saab määrata erinevaid tegevusi nendega.</p>	 <p>Skriptid demonstreerivad erinevat liiki andmete kasutamist. Märkandmed (arvud ja stringid) on kasutusel konstantidena ja muutujatena. Näita</p>

	<p>Pliiatsi käskudega tehtavad joonised</p> <p>Heliandmed. Saab kasutada erinevaid vahendeid helide tekitamiseks (plokid mängi nooti..., mängi trummi... jm), importida ja lindistada heliklippe: kõne, muusika jm,</p>	 <p>Graafikaandmeid esindab sprait Kraps ja pliiatsiga tehtav joon spraidi liikumisel.</p> <p>Heliandmetga on tegemist plokkide mängi heli ... ja mängi trummi... kasutamisel.</p>
<p>Andmete organisatsioon</p>	<p>Organisatsiooni järgi eristatakse kõikides programmeerimiskeeltes:</p> <p>skalaarandmeid: konstandid ja muutujad</p> <p>struktuurandmeid: tabelid, massiivid, loendid jm</p> <p>Konstantide väärtused esitatakse vahetult programmis. Ülaltoodud skripti näites on mitu arv- ja stringkonstanti. Need on plokkide väljades asuvad konkreetset arvud: 2, 100, 58, 0.2, 0 jne; ja tekstid: "Tere! Mina olen Kraps!", "Mis on Sinu nimi?" jne.</p> <p>Muutujad esitatakse programmis nimede abil, nende väärtusi programmis ei näe. Väärtused tavaliselt tekkivad programmi täitmise ajal. Näiteks muutuja <i>pikkus</i> väärtus tekkitab sisestamisel käsuga küsi, muutuja <i>normkaal</i> väärtus tekkitab arvutuste tulemusena (<i>pikkus</i> – 100). Muutujate olemusest ja käsitlemisest vt allpool.</p> <p>Tabelid, massiivid, loendid kujutavad endast kindla struktuuriga väärtuste kogumeid. Scratch'is saab kasutada ainult loendeid, mis on on massiivide erijuht (vt. allpool)</p>	
<p>Muutujad ja omistamine</p>	<p>Muutuja on mälupesa, kuhu programm saab salvestada väärtusi: arve ja stringe ning kasutada (lugeda) neid hiljem näiteks uute väärtuste leidmiseks.</p> <p>Scratch'is saab muutujaid luua ja kasutada grupis Muutujad olevate plokkide abil. Loomisel saab anda muutujale nime, mida kasutatakse käskudes viitamiseks tema jooksvale väärtusele. Loomisel saab ka määrata, kas muutuja on kättesaadav kõikidele spraitidele (globaalne muutuja) või ainult ühele konkreetsele spraidile (lokaalne muutuja).</p> <p>Muutujatele väärtuste omistamiseks ja väärtuste muutmiseks kasutatakse plokkide</p> <p>võta muutuja = avaldis ja</p> <p>muuda muutuja avaldis võrra</p> <p>Muutuja väärtust saab kuvada laval nn monitori abil . Väärtust saab muuta ka "käsitsi" liuguriga.</p>	<p>Programm imiteerib korvpalli viskeid</p> <p>Näited: Korvpall ja Ideaal</p>

<p>Loendid (massiivid)</p>	<p>Scratch'i loend vastab enam vähem teistes keeltes kasutatavatele dünaamilistele ühemõõtmelistele massiividele. Taoline massiiv kujutab endast järjestatud mälupeade (elementide) kogumit. Elementidele saab viidata massiivi nime ja indeksite abil.</p> <p>Scratch'is saab luua ja kasutada loendeid grupi Muutujad plokkidega. Viimaste abil saab lisada elemente loendi lõppu ja vahele, asendada ja emaldada elemente, viidata elementidele jm.</p> 	 <p>kesk 9050 mini 7400 arvuti Marvin</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Arvutid</th> <th>Hinnad</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1 Aragom</td><td>1 8400</td></tr> <tr><td>2 Frodo</td><td>2 7900</td></tr> <tr><td>3 Balrog</td><td>3 12300</td></tr> <tr><td>4 Eldar</td><td>4 9500</td></tr> <tr><td>5 Marvin</td><td>5 7400</td></tr> <tr><td>6 Sauron</td><td>6 8800</td></tr> </tbody> </table> <p>+ pikkus: 6 + pikkus: 6</p> <p>Skript keskmise hinna leidmiseks</p> <p>Näita</p>	Arvutid	Hinnad	1 Aragom	1 8400	2 Frodo	2 7900	3 Balrog	3 12300	4 Eldar	4 9500	5 Marvin	5 7400	6 Sauron	6 8800
Arvutid	Hinnad															
1 Aragom	1 8400															
2 Frodo	2 7900															
3 Balrog	3 12300															
4 Eldar	4 9500															
5 Marvin	5 7400															
6 Sauron	6 8800															
<p>Avaldised, tehted ja funktsioonid</p>	<p>Avaldise abil saab anda eeskirja vajaliku väärtuse leidmiseks. Avaldiste loomiseks kasutatakse Scratch'is grupi Tehted plokkide.</p> <p>Avaldis koosneb operandidest ja tehetest.</p> <p>Operandideks võivad olla: konstandid, muutujad, funktsioonid, loendite elemendid.</p> <p>Sõltuvalt tehetest võib avaldised jagada järgmistesse rühmadesse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvavaldised: +, -, *, / • stringavaldised: ühenda, eralda • võrdlused: <, =, > • loogikaavaldised: ja, või, mitte <p>Avaldites saab kasutada mitmeid funktsioone: abs (absoluutväärtus), sqrt (ruutjuur), sin, cos, asin, log, ln jm.</p> <p>Sisuliselt on funktsioonideks ka eraldi esitaud plokkid; mod (jääk), ümarda ja juhuarv.</p> <p>NB! Sulge tehete järjekorra määramiseks Scratch'is kasutada ei saa.</p>	 <p>$a + 13$ $b - 3$ $2 * a$ a / b</p> <p>$2 * a - x / a + b$ $\frac{2(a-x)}{a+b}$</p> <p>ühenda Tere nimi ühenda pindala = $a * b$</p> <p>ühenda esinimi 1 -s täht ühenda . perenimi</p> <p>$a < 0$ nimi = Juku x asukoht > 200</p> <p>$a > -5$ ja $a < b$ $a = 0$ või $b < 0$</p> <p>võta c = $a + 13 / \log \text{abs} b$</p> <p>võta c = ümarda $c * 100 / 100$</p> <p>$c = \frac{a+13}{\log b }$ c ümardakse kahe kohani peale koma</p> <p>lõputult</p> <p>pane x juhuarv -240 kuni 240 -ks</p> <p>pane y juhuarv -180 kuni 180 -ks</p> <p>oota 1 sek</p> <p>palli asukohta laval muudetakse juhuarvude abil</p> <p>Näide Ideaal</p>														

<p>Jonistamine, joonistamine</p>	<p>Enamikus programmeerimiskeeltes on olemas vahendid, mis võimaldavad luua programmil täitmise ajal jooniseid.</p> <p>Scratch'is on peamised vahendid selleks grupides Pliiats ja Liikumine. Kõrvalolev skript joonistab täisnurkse kolmnurga, mille külgede pikkused a ja b tekitatakse juhuarvude abil.</p> <p>Täisnurk pannakse lava keskele: punkti (0,0). Muutuja m abil määratakse mastaap: punktide arv ühes pikkuse ühikus.</p> 	 <p>Demo Rist_Ring</p>
<p>Märkandmete sisestamine ja väljastamine</p>	<p>Ülesannete lahendamisel on sageli programmil vaja saada algandmeid ja peegeldada tulemusi. Esimesel juhul räägitakse andmete sisestamisest (lugemisest), teisel juhul – andmete väljastamisest (kirjutamine, kuvamine).</p> <p>Scratch'is saab andmete sisestamiseks kasutada muutujate liuguritega monitore (ainult arvud) ja plokki küsi, mis võimaldab sisestada arve ja tekste dialoogirežiimis.</p> <p>Tulemusi saab väljastada muutujate ja/või loendite monitoridega või plokkidega ütle.</p>	 <p>Näide Ideaal</p>
<p>Protsesside juhtimine</p>	<p>Väga tähtsal kohal on ülesannete lahendamisel tegevuste täitmise järjekorra määramine. Just selle seisneb programmeerimise kunst. Vajalikud tegevused ja nende järjekord ei sõltu üldiselt kasutatavast keelest, vaid tulenevad ülesande olemusest ehk selle lahendamise algoritmist.</p> <p>Võib eristada nelja liiki protsesse: jada ehk järjestikune protsess, kordus ehk tsükliline protsess, valik ehk hargnev protsess ning paralleelne protsess.</p> <p>Programmeerimiskeeltes on olemas vahendid erinevat liiki protsesside kirjeldamiseks.</p>	
<p>Jada ehk järjestikune protsess</p>	<p>Programmi koostamisel peab arvestama, et plokkide poolt määratud tegevusi täidetakse kindlas järjekorras.</p> <p>Lihtsamal juhul on tegemist järjestikuse protsessiga, kus plokkide täidetakse järjest ülevalt alla.</p>	

<p>Kordus ehk tsükliline protsess</p>	<p>Korduste kirjeldamiseks on Scratch'is, nagu ka teistes keeltes, mitu lauset (plokki): lõputult, korda n, korda kuni tingimus, lõputult kui tingimus. Ploki lõputult sees olevaid plokkide täidetakse põhimõtteliselt lõpmatult. Skripti töö saab katkestada näiteks punase nupuga. Korduse sees võib olla üks või mitu plokki kui tingimus, mis tingimuse täitumisel katkestab vastavate plokkide abil skripti (plokk peata skript) või terve programmi töö (peata kõik).</p> <p>Käsu korda n täitmisel korratakse ploki sees olevaid plokkide n korda. Kordamiste arv (n) võib olla antud konstandi, muutuja või avaldise abil.</p> <p>Käsu korda kuni tingimus täitmisel korratakse ploki sees olevaid plokkide seni, kuni tingimus saab tõseks.</p> <p>Käsu korda kui tingimus täitmisel korratakse ploki sees olevaid plokkide seni, kui tingimus on tõene</p>	 <p>Esimese ploki toimetel "jalutab" sprait lõpmatult laval edasi-tagasi. Katkestada saab punase nupu abil. Teise ploki täitmisel liigub sprait vasakult paremale. Liikumine (kordamine) lõpeb, kui spraidi x-koordinaat saab suuremaks 200st,</p> <p>Objekt (näiteks kiisu) "põristab" trummi ja teeb ringi (360°) laval</p> <p>Näita</p>
<p>Valik ehk hargnev protsess</p>	<p>Plokkidega kui tingimus ja kui tingimus muidu saab kirjeldada valikuid ehk hargnevaid protsesse.</p> <p>Lause kui ... korral (valik ühest), kui tingimus on tõene täidetakse ploki sees olevad plokkid, vastupidisel juhul jäetakse need vahele.</p> <p>Lause kui ... muidu korral (kahendvalik), kui tingimus on tõene täidetakse esimeses harus olevad plokkid, vastupidisel juhul teises harus olevad plokkid.</p>	 <p>Esimeses ploki kontrollitakse tingimust, kas x-koordinaat on suurem 200-st, kui jah, täidetakse sisemised plokkid. Teises skripti fragmendis kuvatakse teade, sõltuvalt sisestatud vanusest. Näide Ideaal</p>

<p>Harud ehk paralleelsed protsessid</p>	<p>Kahte või enamat skripti (protsessi) saab täita samaaegselt ehk paralleelselt. Paralleelset täitmist saab määrata mitmel erineval viisil.</p> <p>Näiteks kõik skriptid, mille esimeseks plokiks on roheline lipuga plokk, käivitakse samaaegselt ja täidetakse paralleelselt, kui klõpsatakse rohelist lippu.</p> <p>Paralleelselt täidetakse ka skripte, mis algavad plokiga kui saabub teade nimi, milles on kasutusel sama nimi.</p>	 <p>Üks objekt liigub pidevalt mööda kolmnukset trajektori, teine – mööda rigikujulist.</p> <p>Kui saabub teade ”korras”, üks objekt teeb 3 hüpet, teine vahetab 8 korda kostüümi (näiteks tantsib)</p> <p>Projekt Tantsud</p>
<p>Sündmused</p>	<p>Objektid võivad reageerida teatud sündmustele: vajutus mingile klahvile, objekti klõpsamine hiirega, kokkupuude teise objektiga või lava servaga jm. Skriptides võib ettenäha reaktsioone kindlatele sündmustele. Peamisteks vahenditeks sündmuste haldamisele on nn päiseplokkid:</p> <p>kui vajutakse klahvi ja kui klõpsatakse spraiti</p> <p>Skriptide sees leiab sageli kasutust plokk kui puudutab {sprait serv kursor}</p> <p>Kui antud sprait puudutab teist spraiti, lava serva või hiire kursorit, tagastab plokk väärtuse tõene.</p> <p>Põhimõtteliselt on sündmusega tegemist ka roheline lipu kasutamisel ja skriptide käivitamisel plokkide teavita ja kui saabub teade abil (vt allpool).</p>	 <p>Kui klõpsatakse rohelist lippu, võetakse muutujate väärtuseks 0 ja pall algseisu. Kui vaiutakse tühiku klahvi, muudetakse juhuarvudega palli asukohta ja suurendatakse löökide arvu ühe võrra. Kui pall puudutab väravat, lisatakse 1 muutujale tabas. Proovige!</p>
<p>Dünaamiline intreaktsioon</p>	<p>Objekte saab mõjutada nõ reaalajas hiire kursoriga (hiire liigutamisega), heliga jm., kasutades grupi Andurid plokkide hiire x, hiire y, helitugevus jm</p>	 <p>Kui klõpsatakse lippu, liigub objekt horisontaalsuunas koos hiire kursoriga ja muudab kerme suurust, vastavalt y-i väärtusele. Proovige!</p>

<p>Koostöö spraitide ja skriptide vahel.</p>	<p>Kui programm koosneb mitmest skriptist tekib sageli vajadus nende töö koordineerimiseks ja sünkroniseerimiseks. Üks sprait võib pöörduda teiste poole, need omakorda järgimiste poole jne. Skriptide koostöö korraldamisel kasutatakse plokkide teavita teade ja teavita teade ja oota ning kui saabub teade</p> <p>Siin vaadeldav programm koosneb neljast skriptist. Rohelise lipuga skrip on peaskript. Sellest algab programmi töö ning ta käivitab teisi. Kui kasutaja sisestab tähe "d", käivitatakse skript Loe ning peale selle töö lõppu pannakse tööle skript Arvuta. Kui sisestati d-st erinev väärtus, käivitatakse kohe Arvuta.</p>	<p>Ootamata Arvuta töö lõppu pannakse tööle ka skript Joonesta (ei ole siin näidatud, on analoogiline skriptiga punktis Joonestamine). Näide.</p>
<p>Algoritmimine</p>	<p>Algoritmi all mõistetakse eeskirja, mis määrab milliseid tegevusi ja mis järjekorras peab täitma antud ülesande lahendamiseks või töö täitmiseks. Vajalikud tegevused ja nende täitmise järjekord üldiselt ei sõltu konkreetsest keelest vaid ülesandest või mudelist. Tegevused algoritmis esitatakse üldisemal kujul. Viimasel ajal kasutatakse algoritmide esitamiseks sageli modelleerimiskeelt UML.</p> <p>Scratch'i skripte võib vaadelda kui ühte algoritmide esitusviisi</p>	<p>Demod: Jalka, Ruutvõrand, Maks_Vek</p>
<p>Modelleerimine</p>	<p>Scratch'i vahendeid saab kasutada objekt-orienteeritud modelleerimise põhimõtete selgistamiseks ja illustreerimiseks. Scratch'i spraidid kuuluvad ühte universaalse klassi - Sprait. Spraitidel kindel valik omadusi: nimi, asukoht, suurus, ... ja meetodeid: liigu(), pööra(), muudaX(), ... Viimased esitatakse käskude ehk plokkide abil</p> <p>Käskudest (baasmeetoditest) moodustatud skripte võib käsitleda kasutaja alamklassidena. Alamklassidena on käsitletavat ka spraidiga seotud kostüümid, pliats, muutujad, loendid.</p> <p>Lava on vaadeldav nõ peaklassina: klass Sprait on selle alamklass: kõik spraidid asuvad laval.</p> <p>Klassi Lava võib vaadelda kui süsteemi või projekti nõ esindajana.</p>	<p>Näide. Projekt Tantsud.</p>

Programmeerimise kontseptid, mida Scratch praegu ei toeta:

funktsioonid; parameetrite ja argumentide kasutamine; rekursioon; oma objektiklasside defineerimine; pärimine; vigade ja erandite haldamine; failide sisend/väljund.